

Waarom slimmer samenwerken de toets van de toekomst doorstaat.

Jan Blomme

Gewestelijk havencommissaris

Netwerk De Vlaamse Waterweg

Gosselin Genk

31 maart 2026

Inhoud

- Terugblik (container)binnenvaart
- “Lessons learned”
- Hoe verder?
- Stellingen

Vraagstelling

- Discussie rond modal-shift in het goederenverkeer komt telkens terug.

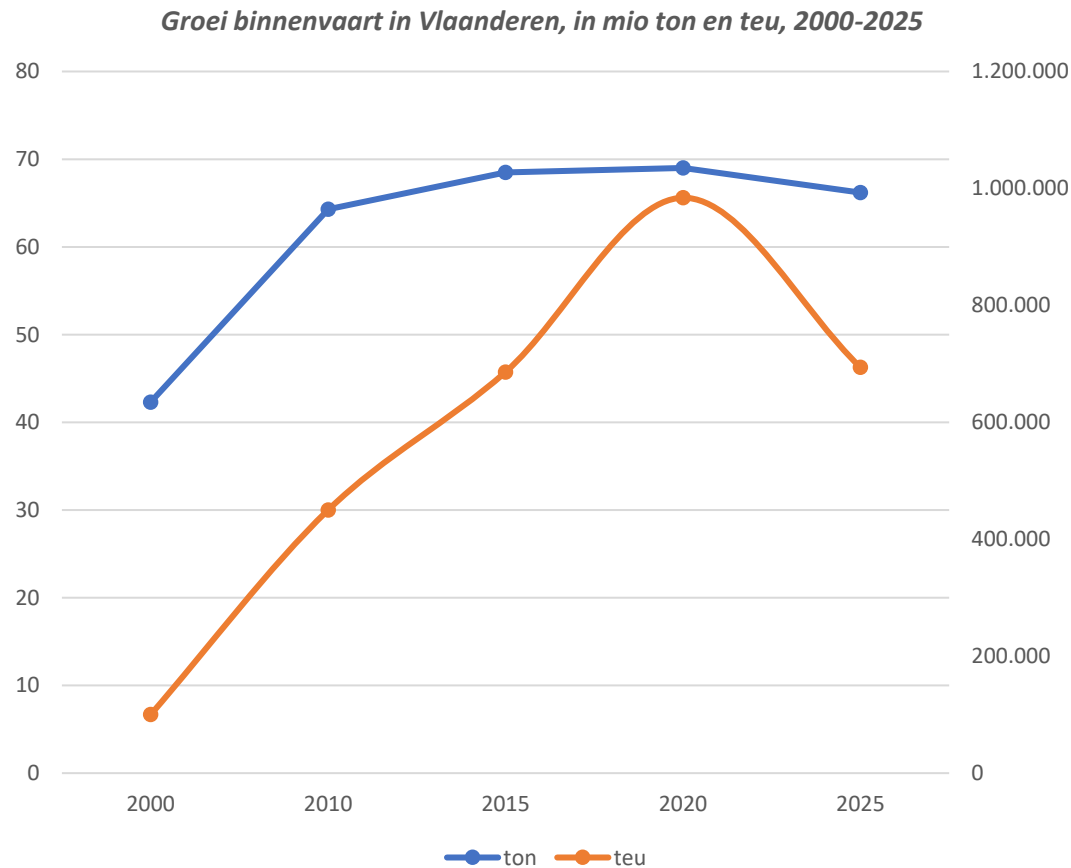
Basisvraag:

Kan (intelligent) samenwerken de Modal-shift versterken en de kwaliteit van de logistieke keten verbeteren?

Drie deelvragen:

- Bestaat er een “panacee” dat de modal-shift in het goederenverkeer kan versnellen? NEE
- Moeten we het MS-beleid verderzetten? JA
- Rol overheid? JA, maar ...

Het (container)vervoer via de binnenvaart groeide spectaculair gedurende 20 jaar om na 2021 terug te stagneren

- Tussen 2000 en 2010 groeide de binnenvaart sterk.
- Vooral de containervolumes groeiden spectaculair (+/- vertienvoudiging tussen 2000 en 2021!)
- Marktaandeel containerbinnenvaart Albertkanaal is +/- 65% à 70%
- Maar marktaandeel achterlandvervoer containerbinnenvaart in havens blijft na 2009 eerder stabiel!

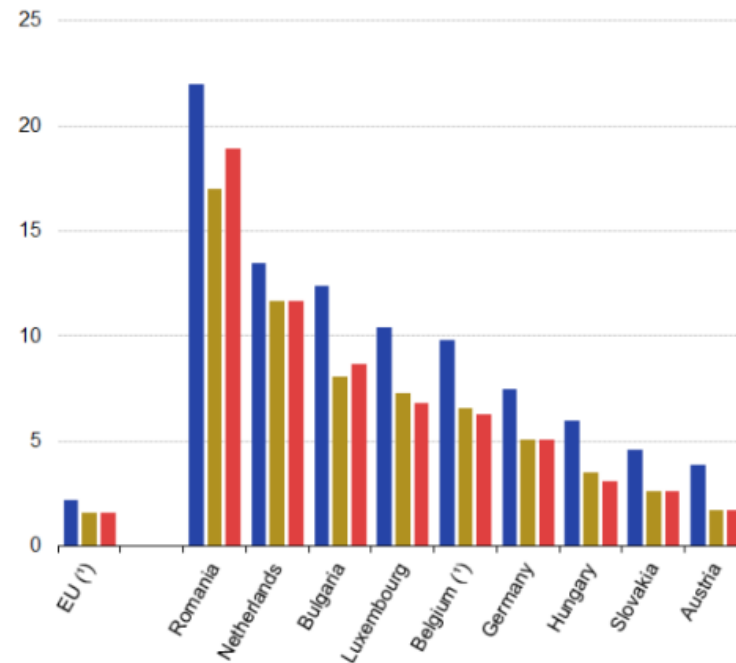
JAAR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spoor	11,1	11,2	11,1	10,7	12,3	12,1	11,6	11,8	12,3
Binnenvaart	15,9	15,2	14,7	15,7	11,9	11,3	11,0	11,5	11,2
Weg	73,0	73,6	74,3	73,6	75,8	76,6	77,4	76,8	76,5

Bron: Eurostat (België, %, ton-km)

Na lang succesverhaal, neemt volume en aandeel van de binnenvaart in Europa en Vlaanderen terug af. Waarom?

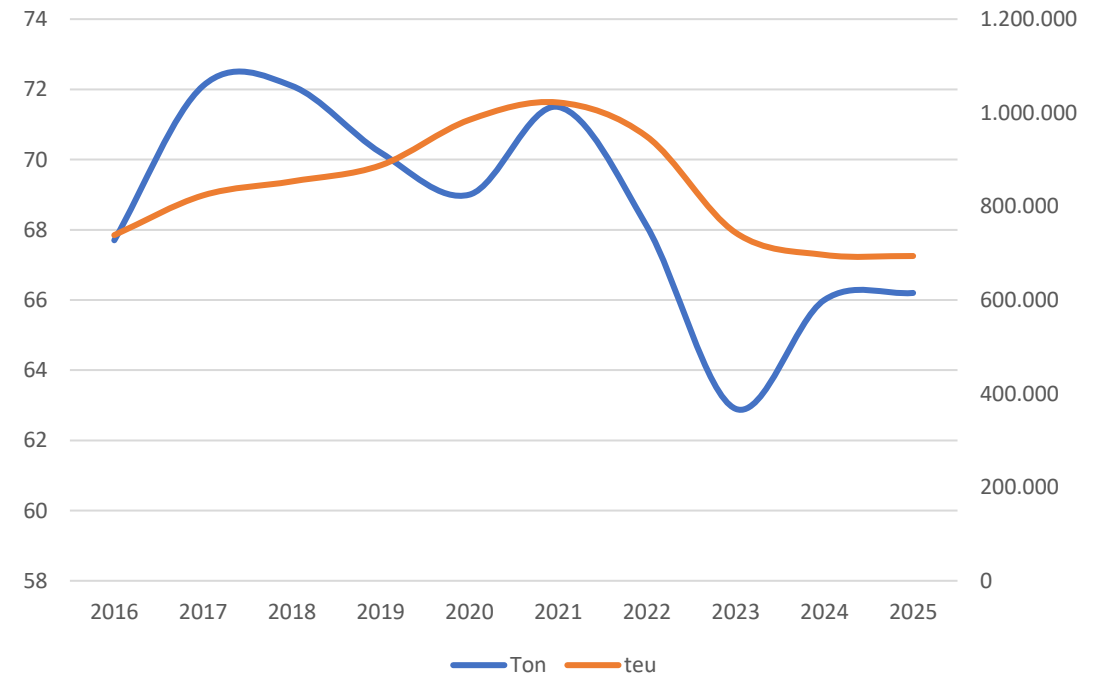
Aandeel binnenvaart daalt in EU (2013-2022-2023)

Share of inland waterway in total freight transport, % (%, based on tonne-kilometres)

Vervoer binnenvaart daalt terug in Vlaanderen (2016-2025)

Vervoer Vlaamse waterwegen, in mio ton en in teu (2016-2025)

Waarom neemt het aandeel van de containerbinnenvaart in het achterlandvervoer terug af?

- Maritieme containeroverslag daalt terug na absolute piek in 2021 (corona)!
- Reverse modal-shift
- Maar, laagconjunctuur = vaak overgang van kwantiteits- naar kwaliteitsdenken

“Lessons learned”? De balans van een kwarteeuw Modal-shift projecten:

Kernprobleem: te veel fragmentering

- Geen schaal (iedereen zijn project)
- Geen gedeelde visie: velen werken “inside out” (denken vanuit eigen bedrijf of instelling). Projecten werken elkaar soms tegen

Projecten/initiatieven mikken vaak op één groep binnen logistieke keten

- Te weinig aandacht voor het geheel van de keten
- Afgunst en/of botsen op andere knelpunten in keten

Realiteit laat zich niet in keurslijf dwingen door ideologie.

- **Kost en geografie blijven decisief**
- Conjunctuur is vaak bepalend voor succes projecten
- Te weinig wendbaarheid bij uitvoering projecten: rekening houden met veranderende context
- Wantrouwen tussen bedrijven in marktomgeving

Geen (H)LT-visie die concreet genoeg is

- Onrealistische (cf. verdubbeling spoorvervoer tegen 2030?) of te weinig onderbouwde doelstellingen

Het zijn de ondernemingen die de dynamiek brengen. Rol overheid?

De jaren twintig (21ste eeuw): scharnierdecade voor de havens en het achterlandvervoer?

Havenomgeving verandert snel

Groei vertraagt en/of stagneert

- Regionalisering wereldeconomie (corona)
- Geopolitieke instabiliteit
- Energietransitie
- Meer circulaire economie
- Demografische transitie

Ruimtegebrek

Trafiekstromen rond energie en grondstoffen wijzigen

Competitiviteit havenindustrie in het gedrang

Nieuwe beleidsprioriteiten?

Grondbeleid (uitgiftebeleid) bijsturen?

- Intensiveren

Integreren specifieke achterlandcorridors?

Bijsturen (haven-)industriebeleid?

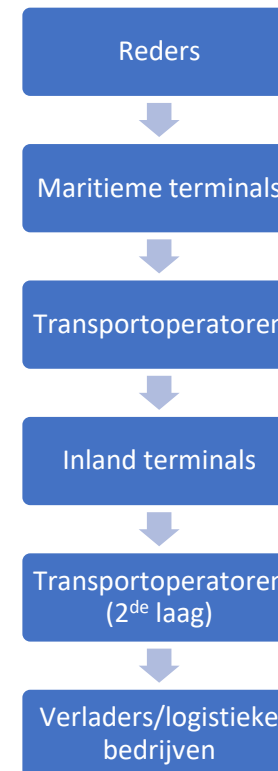
Intensiveren samenwerking haven-achterland: zowel ondernemingen als overheid

De voordelen van samenwerking en integratie in de transportketen kunnen aanzienlijk zijn

Voordelen integratie

1. Schaalvoordelen
2. Complementariteit
3. Risicomanagement
4. Kwaliteit management
5. Positieve branding/ minder destructieve competitie/meer politieke "goodwill"

Alle operatoren over de volledige keten

Rol overheid?

- Nadruk op infrastructuuruitbouw: Albertkanaal uitgebouwd tot Waterweg-autostrade “d’excellence”
- Maar vaak te logge (trage) administratie
- Wat is budgettair haalbaar?
- Niet in de plaats stellen van ondernemingen! Wel ‘wat’ maar niet ‘hoe’!
- Opvolging transportketen verder optimaliseren (cf. nautische keten) + ruimte creëren voor integreren/bufferen havenactiviteiten.
cf. Steve Stevaert (2007): “*De langste haven ter wereld*” (Antwerpen-Albertkanaal-Luik)

Stellingen

- *“De ambitie verschuift van tonnen- naar waardegroei, van kwantiteit naar kwaliteit en van conflict- naar samenwerkingsmodel.”*
- *“Klimaattransitie en decarbonisatie is vandaag op middellange en langetermijn uitdaging n°1. Maar op korte en halflange termijn blijft beschikbare ruimte en achterlandconnectiviteit prioriteit n°1.*
- *Samenwerking of concurrentie tussen grote inlandhavens/inlandterminals? Meestal geen van beiden gelet op de geografie en de omvang. Maar wanneer wel en in welke domeinen?*
- *Door de samenwerking en integratie van ketenactoren langs het Albertkanaal wordt schaal en slagkracht gecreëerd om de nieuwe uitdagingen aan te pakken.*

Dan u voor uw aandacht
Vragen?